

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

ФАКУЛЬТЕТ «УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ІСТОРІЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Декан факультету

ЗАТВЕРДЖУЮ

О.Г. Стрелко

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Європейська та євроатлантична інтеграція України

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 27 «Транспорт»

спеціальність: 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»

ОПП: Транспортна логістика та міжнародні мультимодальні перевезення

Робоча програма дисципліни **«Європейська та євроатлантична інтеграція України»** для студентів галузі знань 27 «Транспорт» спеціальність: 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»

Рівня вищої освіти перший (бакалаврський)

Розробник: д. іст. н., професор, завідувач кафедри філософії та історії науки і техніки Гамалія В.М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Філософія та історія науки і техніки»

протокол від « 28 » серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

В.М. Гамалія

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 27 «Транспорт» Спеціальність: 275 «Транспортні технології» (на залізничному транспорті)	Вибіркова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне-науково дослідне завдання (контрольна робота або реферат)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента - 3	Рівень вищої освіти: бакалавр	30 год.	
		Семінарські	
		15 год.	
		Самостійна робота	
		75 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 38 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція України» є ознайомлення студентів з процесом глобалізації та його наслідками. Оскільки сучасний світ постійно змінюється, переживаючи значні політичні, економічні, соціально-демографічні, релігійні, культурні та технологічні зрушення, студенти мають усвідомити, що їм доведеться жити у такому непевному та змінному світі і бути готовими до постійного здобуття нових знань, компетентностей, професій тощо. У межах навчальної дисципліни розглядається роль і місце України у сучасних світових процесах через взаємини з окремими країнами та регіонами, участь у міжнародних організаціях і об'єднаннях. Також увагу приділено ролі науки та освіти в сучасному глобалізованому світі як чинників переходу до сталого (збалансованого) розвитку, суспільного добробуту, глобальної та національної безпеки, реалізації прав людини, саморозвитку і кар'єрного зростання особистості.

Завдання дисципліни:

- вивчення здобутків української зовнішньої політики, визначення стану та перспектив співпраці з окремими країнами та регіонами світу, а також аналіз процесів глобалізації та євроінтеграції;
- засвоєння принципів формування сучасної європейської наукової та освітньої політики, функцій основних інституцій країн – членів Євросоюзу та розуміння їхньої ролі в житті суспільства;
- ознайомлення із засадами європейської освіти;
- стимулювання потреби в освіті та самоосвіті, в розширенні загальноосвітньої та спеціальної бази професійного зростання;
- формування системного бачення професійної діяльності та її ролі в соціально-економічному житті суспільства;
- виховання почуття відповідальності перед громадою та суспільством, поваги до культурних, релігійних та політико-правових цінностей держави.

В результаті вивчення всіх тем курсу студенти повинні отримати відповідні навички та вміння, а саме:

Знати:

- концептуальні засади зовнішньої та внутрішньої політики України;
- основні документи, які регулюють взаємини України з провідними міжнародними організаціями та країнами світу;
- історію становлення та розбудови багатостороннього співробітництва України з країнами Європи та світу;
- проблеми та перспективи розвитку процесів глобалізації і євроінтеграції;
- глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.

Вміти:

- аналізувати основні європейські та євроатлантичні тенденції, а також напрями розвитку української держави;
- виявляти взаємозв'язок між якістю освіти, рівнем науково-технічного прогресу та соціально-економічним розвитком суспільства;
- збирати, систематизувати інформацію, здійснювати порівняльний аналіз та використовувати її у практичній діяльності, перевіряти достовірність отриманої інформації;
- аналізувати основні положення концептуальних документів у сфері зовнішньої та внутрішньої політики України;
- застосовувати здобуті знання у своїй професійній та громадській діяльності.

В результаті прослуховування курсу у студентів мають бути розвинені наступні **загальні компетентності**:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-5. Навики використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та інших проявів недоброчесності.

Після прослуховування курсу студентами мають бути отримані наступні **результати навчання**:

РН-1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.

РН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Глобалізація і сучасний світ

Тема 1. Світові глобалізаційні процеси.

Розуміння терміну «глобалізація» в сучасній науковій літературі. Основні риси глобалізації. Чинники, які сприяють розгортанню глобалізаційних процесів в світі. Вплив глобалізації на політичний устрій світу: між інтеграцією та збереженням національних держав. Глобалізація світової економіки. «Велика сімка» та «Велика двадцятка». Вплив транснаціональних корпорацій на розвиток економік окремих країн. Політика вестернізації в культурі. Культурний синкретизм та ренесанс культури Сходу. Співвідношення процесів секуляризації та сакралізації суспільного буття. Релігійне відродження початку ХХІ століття та загроза глобальних релігійних протистоянь.

Тема 2. Глобальні проблеми людства у ХХІ столітті.

Глобальні проблеми людства (проблеми війни та миру, бідності, ядерної загрози, голоду та ін.) та шляхи їх вирішення. Внесок України у вирішення глобальних проблем людства (відмова від ядерної зброї, участь у миротворчих місіях, допомога у боротьбі з голодом в Африці, участь у Паризькій кліматичній угоді). Екологічні загрози та методи їх уникнення (теорія «ядерної зими», проблема глобального потепління, забруднення довкілля, тощо). Способи вирішення етичних питань (клонування, евтаназія, плагіат) та роль України в цьому процесі. Прогнози розвитку глобалістичних тенденцій у загальносвітових процесах.

Тема 3. Європейський Союз: історія становлення та сучасний стан.

Передумови, причини та мета європейської інтеграції. Основні етапи європейської інтеграції. «Декларація Шумана» (1950 р.). Європейське об'єднання вугілля та сталі (1951 р.). Європейське економічне співтовариство (1957 р.). Європейська асоціація вільної торгівлі (1960 р.). Економічна криза 1970-х років та її значення для європейської інтеграції. Валютний союз. Шенгенська угода. Єдиний європейський акт. Маастрихтська угода та поява Європейського Союзу (1992 р.). Амстердамська угода. Запровадження євро. Розширення ЄС 2004 року. Лісабонська угода. Інституції ЄС (Європейський парламент, Європейська комісія, Рада ЄС, Європейська рада, Суд ЄС). Політика сусідства ЄС. Критерії вступу до ЄС.

Тема 4. Глобальні тенденції формування систем вищої освіти європейських країн.

Структура світової вищої освіти. Основні завдання щодо організації вищих навчальних закладів. Вплив глобалізації на вищу освіту. Система ВО

України в умовах глобалізації. Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі

Тема 5. Порівняльний аналіз систем вищої освіти у деяких країнах Європи.

Освітні системи країн Європейського Союзу. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна. Освітня система Франції. Особливості освітньої системи Італії. Навчання у Великобританії. Структура вищої освіти Німеччини. Вища освіта у Фінляндії.

Тема 6. Фінансування навчання в країнах Європи.

Ринок освітніх послуг і його характерні риси. Вплив глобальної фінансово-економічної кризи на вищу освіту. Поняття фінансово-економічної кризи. ВВП та рівень фінансування освіти. Студентський контингент як чинник розвитку системи освіти. Аспекти діяльності ВНЗ та їх фінансування у різних країнах. Стан державного фінансування вищої освіти в Україні.

Тема 7. Зовнішня політика незалежної України.

Проголошення незалежності України 24 серпня 1991. Референдум 1 грудня 1991 року. Міжнародне визнання України. Процес врегулювання кордонів. Участь України в інтеграційних процесах на пострадянському просторі. Європейський напрямок зовнішньої політики України. Участь України в міжнародних організаціях системи ООН. Співробітництво між Україною та НАТО. Перспективи вступу України до НАТО. Участь України в європейських військових об'єднаннях. Рада Європи. Парламентська асамблея Ради Європи. ОБСЄ. ОЧЕС. Україна та СОТ. Співпраця України з МВФ. Участь України в галузевих міжнародних організаціях.

Модуль 2

Змістовний модуль 2. Україна на міжнародній арені.

Тема 8. Європейська інтеграція України.

Встановлення відносин між Україною та ЄС. Підписання та реалізація «Угоди про партнерство і співробітництво» між Україною та ЄС. Визнання ЄС Україною країною з ринковою економікою (2005 р.) та переговори щодо вступу до СОТ. Запровадження безвізового режиму між Україною та ЄС. Співпраця у сфері фінансових послуг. Співпраця у сфері транспорту. Участь України в реалізації Європейської енергетичної хартії. Спільні проекти щодо захисту довкілля. Допомога ЄС у проведенні реформ в Україні. Місце України в проектах ЄС «Східне партнерство» та «Чорноморська синергія». Перспективи вступу України до ЄС.

Тема 9. Європейські тенденції в науці і техніці України.

Що таке наука і наукова діяльність. Роль науки в сучасному суспільстві. Роль техніки в сучасному суспільстві. Інноваційні напрями сучасної науки: суспільні очікування та можливі ризики. Громадянська позиція та відповідальність вченого. Пагвоський рух вчених за мир, міжнародну безпеку, міжнародне наукове співробітництво. Нова «Клятва Гіппократа» для вчених. Кодекс вченого та його основні постулати. Біоетичні проблеми як результат сучасного рівня розвитку науки. Вирішальне значення етики при здійсненні технічних розробок.

Тема 10. Освітні інновації в Україні в умовах Болонського процесу.

Глобальні виклики та освіта. Зв'язок наукових та освітніх інновацій. Освіта в Україні перед викликами сучасності. Інформатизація та комп'ютеризація освіти. Історія запровадження Болонського процесу в Європі. Перспективи застосування європейських освітніх критеріїв в Україні. Кредитно-модульна система оцінювання знань та її переваги. Дистанційна форма навчання як виклик сучасності. Мобільність у сфері освіти. Освітня програма в Україні та особливості її впровадження. Сучасний стан системи вищої освіти України і перспективи її розвитку.

Тема 11. Реалізація основних положень Болонського процесу в системі вищої освіти України.

Зміст і головні складові Болонського процесу. Критерії вступу до Болонської співдружності. Напрямки структурного реформування вищої освіти України з огляду на Болонський процес. Проблеми вищої освіти України сьогодні.

Тема 12. Педагогічний контроль у ВНЗ за Болонською системою.

Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у вищих навчальних закладах. Функції контролю. Форми і види педагогічного контролю. Тестовий контроль: переваги і недоліки. Поняття тестології. Види тестів. Шкала оцінювання.

Тема 13. Болонська система: оцінювання у вищій школі.

Оцінювання як форма педагогічного контролю. Поняття оцінки. Критерії оцінки. Норми оцінки. Об'єкти оцінювання. Поняття «компетенція». Модульно-рейтингове навчання та його специфіка. Значення об'єктивного оцінювання для мотивації у навчанні.

Тема 14. Ринок праці України сьогодні і завтра.

Вплив євроінтеграції на зайнятість населення України. Міграційні процеси та їхня роль у демографічних тенденціях. Безвіз та його наслідки для українських трудових ресурсів. Проблема прихованої міграції. Оплачувана і неоплачувана праця. Поділ праці та економічна залежність. Питання

безробіття та соціального захисту громадян України. Збільшення міжнародної конкуренції як один з основних факторів зайнятості населення. Питання гендерної рівності на ринку праці. Перспективи українського ринку праці.

Тема 15. Українська культура між Сходом та Заходом.

Поняття світової та національної культур. Культура Київської Русі. Розвиток культури України пізнього середньовіччя. Внесок українських діячів у формування європейської культури. Культурне взаємозбагачення у XVIII-XX ст. Взаємовплив української та європейської культур у XXI ст. Значення глобалізаційних процесів для культурного обміну між державами.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Глобалізація і сучасний світ												
Тема 1. Світові глобалізаційні процеси	8	2	1			5						
Тема 2. Глобальні проблеми людства у XXI столітті	8	2	1			5						
Тема 3. Європейський Союз: історія становлення та сучасний стан	8	2	1			5						
Тема 4. Глобальні тенденції формування систем вищої освіти європейських країн	8	2	1			5						
Тема 5. Порівняльний аналіз систем вищої освіти у	8	2	1			5						

деяких країнах Європи												
Тема 6. Фінансування навчання в країнах Європи	8	2	1			5						
Тема 7. Зовнішня політика незалежної України.	8	2	1			5						
Разом за змістовим модулем 1	56	14	7			35						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Україна на міжнародній арені												
Тема 8. Європейська інтеграція України	8	2	1			5						
Тема 9. Європейські тенденції в науці і техніці України	8	2	1			5						
Тема 10. Освітні інновації в Україні в умовах Болонського процесу	8	2	1			5						
Тема 11. Реалізація основних положень Болонського процесу в системі вищої освіти України	8	2	1			5						
Тема 12. Педагогічний контроль у ВНЗ за Болонською системою	8	2	1			5						
Тема 13. Болонська система: оцінювання у вищій школі	8	2	1			5						
Тема 14. Ринок праці України	8	2	1			5						

сьогодні і завтра												
Тема 15. Українська культура між Сходом та Заходом	8	2	1			5						
Разом за змістовим модулем 2	64	16	8			40						
Усього годин	120	30	15			75						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (очн.)	Кількість годин (заочн.)
1	Вплив глобалізації на розвиток релігії, культури та освіти	2	
2	Зовнішня політика України після проголошення незалежності	2	
3	Членство України в міжнародних організаціях	2	
4	Європейський Союз та Україна: історія взаємовідносин	2	
5	Співробітництво України з ЄС у різних сферах	2	
6	Болонський процес, як уніфікація системи вищої освіти	2	
7	Переваги та недоліки європейської освітньої системи	1	
8	Українські культурні традиції та загальноєвропейські цінності	2	
	Разом	15	

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочн.)
1	Роль освіти й науки в сучасному	7	10

	суспільстві		
2	Місія ЮНЕСКО в царині освіти.	8	10
3	Місія університету. Університетська (академічна) мобільність	7	10
4	Зв'язок європейської та української університетської традицій	7	10
5	Українська освіта перед викликами сучасності	8	10
6	Поняття суспільства знань та освіти як інвестиції в майбутнє	8	10
7	Освіта як чинник кар'єрного зростання.	7	10
8	Турбота про довкілля – основоположний принцип європейської освіти.	8	10
	Разом	60	80

7. Індивідуальне навчальне завдання

Рекомендовані теми для **контрольної роботи (реферату)**:

1. «Українське питання» в міжнародних відносинах напередодні Другої світової війни.
2. Зовнішня політика УРСР в 1960 – 1980-х рр.
3. Міжнародне визнання України.
4. Проблема врегулювання кордонів.
5. Участь України в інтеграційних процесах на пострадянському просторі.
6. Європейський напрямок зовнішньої політики України.
7. Стратегічне партнерство з США.
8. Співпраця України з країнами Латинської Америки.
9. Україна та країни Африки.
10. Співпраця України з країнами Азії.
11. Україна та ООН.
12. Україна та НАТО.
13. Україна та СОТ.
14. Співпраця між Україною та МВФ.
15. Участь України в галузевих міжнародних організаціях.
16. Передумови, причини та мета європейської інтеграції.
17. Основні етапи європейської інтеграції.
18. Інституційна структура Європейського Союзу.
19. Основні правові акти Європейського Союзу.
20. Правові засади співпраці між Україною та Європейським Союзом.
21. Механізм вступу до Європейського Союзу. Копенгагенські критерії.
22. Основні напрямки співпраці між Україною та ЄС.

23. Політика сусідства ЄС.
24. «Східне партнерство»
25. «Чорноморська синергія».
26. Перспективи вступу України до ЄС.
27. Декларація про права людини та її дотримання в Україні.
28. Проблемні аспекти у взаємовідносинах Україна – країни Східної Європи.
29. Українська ГТС: сучасний стан та перспективи.
30. Запровадження безвізового режиму для України з ЄС та його наслідки.

8. Методи навчання

Лекції, семінарські заняття.

9. Методи контролю

Тести, індивідуальне навчальне завдання (контрольна робота), підсумковий контроль (залік).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Модулі	Модуль I			Модульний контроль	Модуль II			Модульний контроль	Кількість балів у семестрі*	Підсумковий контроль (залік, екзамен)**
	30				30					
Змістові модулі	ЗМ 1				ЗМ 2					
Кількість балів за ЗМ та модульний контроль	20			10	20			10	60	40
Кількість балів за видами роботи	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль		
Відвідування	4				4					
Активність на заняттях		8				8				
Виконання СРС			8				8			
Наукова робота	Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах – 0-15 балів									15

Критерії оцінювання модульного завдання

Завдання	Кількість балів за одне завдання
20 тестових завдань	1
Разом	20

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - A (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - BC (74-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-73 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає

неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

11. Методичне забезпечення

1. Гамалія В. М. Конспект лекцій з дисципліни «Європейська та Євроатлантична інтеграція України». К.: ДУІТ, 2020. 205 с. https://library.duit.in.ua/media_f/pp-gamaliya-lections.pdf
2. Бояр А.О., Карпчук Н.П., Романюк Н.І. та ін. Європейський Союз: навч. посіб. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
3. Мальська М. П. Основи європейської інтеграції : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 320 с.

12. Рекомендована література

Базова

4. Гайдуцький А.П., Комар Н.В. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Євроінтеграція та міжнародне публічне управління» (навчально-методичний посібник). Тернопіль, 2020. 177 с.
5. European Integration: Historical Trajectories, Geopolitical Contexts / Arnason J. P. (editor). Edinburgh University Press, 2019. 304 p.
6. Макаренко М.І., Хомутенко Л.І., Д'яконова І.І. та ін. Європейська інтеграція: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 344 с.
7. Петров Р.А., Вакуленко А.О. та ін. Право Європейського Союзу: підручник. Вид. 9-те, змінене та допов. Харків : Право, 2019. 442 с.

Допоміжна

8. Бородавка О. О. Шляхи досягнення глобальної безпеки та стабільності у політичній думці США : чинник України / О. О. Бородавка. // Стратегічні пріоритети. Серія : Політика. – 2015. – № 4. – С. 5–11.
9. Власюк Т. О. Оцінка стану зовнішньоторгівельної безпеки України / Т. О. Власюк. // Стратегічні пріоритети. – 2017. – № 3. – С. 150–162.
10. Зовнішня політика України – 2014 : стратегічні оцінки, прогнози і пріоритети. Щорічник / За ред. Г. М. Перепелиці та В. О. Потехіна. – К. : ВД «Стилос», 2015. – 326 с.
11. Комарницький М. Україна і Південно-Східна Азія : перспективи співпраці в ХХІ сторіччі / М. Комарницький. // HSS-2009 – 14-16 MAY. – P. 148–149.
12. Малиновська О. А. Міграційна криза в Європі : пошук шляхів розв'язання

- та наслідки для України / О. А. Малиновська. // Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 3. – С. 104-114.
13. Мерніков Г. І. Розбудова української державності в умовах глобалізації та євроінтеграції / Г. І. Мерніков, А. І. Шевцов. // Стратегічна панорама. – 2015. – № 1. – С. 67–75.
  14. Моцик О. Ретроспективний аналіз східноєвропейського напрямку у зовнішній політиці Європейського Союзу / О. Моцик. // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Міжнародні відносини. – 2016. – № 11. – С. 100–104.
  15. Новак О. Проблеми розвитку міждержавних відносин України та Молдови / О. Новак. // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Міжнародні відносини. – 2014. – № 14. – С. 84–90.
  16. Олійник Д. О. Євроінтеграційні наміри України в контексті активізації економічних, соціальних та екологічних процесів / Д. О. Олійник. // Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 3. – С. 197–206.
  17. Остап'як В. Стратегічне партнерство як інструмент забезпечення зовнішньополітичних інтересів США / В. Остап'як. // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Міжнародні відносини. – 2016. – № 11. – С. 20–25.
  18. Погорська І. «Східне партнерство» ЄС як форма міжнародної стратегічної взаємодії : імперативи та виклики / І. Погорська. // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Міжнародні відносини. – 2016. – № 2. – С. 32–37.
  19. Прокоп М. Стратегічне партнерство України після 2004 року : казус відносин із Китаєм, Білоруссю та Польщею / М. Прокоп. // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Міжнародні відносини. – 2016. – № 11. – С. 109–115.
  20. Резнікова О. О. Забезпечення стійкості держави і суспільства до терористичної загрози в Україні і світі / О. О. Резнікова. // Стратегічні пріоритети. – 2017. – № 3. – С. 22–28.
  21. Ржевська Н. Модель стратегічного партнерства Україна – США в умовах геополітичних трансформацій / Н. Ржевська. // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Міжнародні відносини. – 2016. – № 2. – С. 37–43.
  22. Суходоля О. М. Енергетичне Співтовариство та Україна : цілі, пріоритети та проблеми співпраці / О. М. Суходоля. // Стратегічні пріоритети. – 2016. – № 2. – С. 13–26.
  23. Чужиков В. І. Зона вільної торгівлі України та ЄС : аналіз потенційних наслідків / В. І. Чужиков. // Стратегічні пріоритети. Серія: Економіка. – 2016. – № 1. – С. 106–111.
  24. Шаров О. М. Місце України в глобальній економічній системі : потенціал та перспективи / О. М. Шаров. // Стратегічні пріоритети. – 2017. – № 2. – С. 4–19.
  25. Юськів Б. Криза міграційної системи Європейського Союзу : достатні умови / Б. Юськів. // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mfa.gov.ua/> – Міністерство Закордонних справ України.
2. <http://www.kmu.gov.ua/> – Кабінет Міністрів України.
3. http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm – Представництво Європейського Союзу в Україні.
4. <http://fpri.kiev.ua/> - Інститут зовнішньої політики Дипломатичної академії України при МЗС України.

Адреси бібліотек

1. *Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського:*
м. Київ, Голосіївський просп., 3
2. *Національна парламентська бібліотека України:*
м. Київ, вул. М. Грушевського, 1
3. *Державна науково-технічна бібліотека України:*
м. Київ, вул. Антоновича, 180

Розробник

д.і.н., проф.

В. М. Гамалія